

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Յ Ի Է Ր Ճ Ի Յ Ա Ս

ԻՒԶԻԿԱԾԻԻ ՍԵՆԵ ՆԻՒՄԵՐՕ — 38 — 1861 — ՅՈՒԼԻՍ — 20 — ՎԷ ՄՈՒՀԱՐՐԵՄ — 1278

ԲԵՆԶԵԿՄ ՊԻՀ

ՄԵՍԻՒԻԲԵԱԹ ՅՈՒԼԻՍ 45

Օսմանյան ժողովրդ	174
Ինկիլզ	190
Ֆրանսիացի	151
Ինքնավար	154
Գաղաթուրի	29
Գրեկոս	87
Գրեկոս Երևանցի	61
Խաչկուրի թահապետ	72
Սեֆի	72
Գոսնոսիտ Երևան	63
Յի հիմ Երևան	

ՊՐԵՍԱ ԹԵԼԵԳՐԱԲԸ

1 ծնդրա . 29 յուլի :

Գոսնոսիտ 90% : Օսմանյան խաչկուրացի 78 1/2 :
Երևանի 67 : Պոլսոյ 51 : Բեթլեն Թոհումա 55 :

Խաչկուրացի հազարների չէ հրկյանիտեն ,
ճիւղաւոր հիւսնայունու չէ վրէժ .
մաքրուելու թէպիք վէ թէ հնկն զմ
նրնուա , Տէր Սեւանի թէ կեւիլ զան
Իստիա յիսնեալը ինեաթիէֆ ճէ .
նապէսքինէ , պիւրիսի թիւթպէ Սէ .
ճիւղիս նիւանը զիւանընտանիսի գը .
թա իթա պուրուլմուշուր :

— Սիւսիւ Սիւսիսի մուհաթէ .
մէսի հէրնէգատար պիթմիլ իտի ի .
սէտէ , մուսիսիէն տալասընը պուշ .
գա եէրէ գալարմագ իսթէտիկին .
տէն , օգոստոս 12 տէ , իմքէրաթօ .
րուսն հուղուրուսնու մուհաթէմէսի .
նէ պագըլաճագ մըլ :

— Վրանսանըն Ռաբի նամ զաղէ .
թաւանուա , Սարտէնեա աւաւը տէ .
նիլէն տաւը իթալիա տէվէթի Վը .
րանսայա թէքք իտէճէմիլ տէյու .
պիւր էստարը հալասիսնէշ իտիլի .
կինտէն , ինկիլզէրին չէբհէ վէ .
վէսվէթի թահիքթուրուսարդ Ռար .
ըսնէթօտա պահար կէչմէյէ պաշա .
չըպ , Վրանսա հիւքիւմէթի թարա .
ֆրնտան , շու խուսուսուսն աւը օլ .
մաւըղընա տալի , մէգքիւր զաղէ .
թայէ պիւր իսթար օլունմուշուր :

— Էհլիլէր հագգընտա լօնորա .
բարլամէնթօսուստա լագըրուր աչը .
բարագ , բէք չօգ հիւսնիւ թէվէճ .
ճիւհ կէօթէրէնէլէր օլմուշ , վէ .
Լօրո Վօտհաուս ճէվապ վէրէրէք ,
Էհլիլէր քէսպի իսթիլլուլիւթ իւ .
լէտիքէրինտէ , Լիւրօպա իլէ Իստիա .
արասընտա պիւր հուսուս օլուպ ,
վէ չիմտիքի հալինտէ գալըղընտա .
իսէ , Իստիա իլին պիւր մէթին գալստա .
յըլըր , պիլիմ կէրէք ալագա վէ կէրէք .
մէնֆաւթըլ իլին , օլ պիւրիւք .
միլլէթին տիւրիլմէսի մէսէլէսի էն միւ .

հիմմ մէսէլէլէրտէն պիւրիսի պու .
լունմագտէ իսէտէ , Սատամքի պու .
կիւն տիւրիլմէսի միւքիւն տէիլ .
տիւր , պրաղալմքի վաթթ քէնտի իճ .
րասընը իթսին , տէմիլտիւր :

— Ֆրանսա տէվէթի թարաֆըն .
տան , պէյլէքճիլի Հիւսնայուն Վէսիմ .
պէյ , վէ թէրճիւմանը տիւանը Հիւ .
մայուն Սրիֆի պէյ հազարէթէրինէ .
Էհլիլէր Տօնէր նիւանընտէն Օֆիլէրէ .
իւթպէն , վէ Սիւսի վէ Սարգիս .
էֆէնտիլէրէ տալի , լըւլէնէլէր թիւթ .
պէսի թէվէթի պուրուլմուշուր :

— Էգտէմէրի , ինկիլթէրրա գրա .
լիւսանըն գալթօլիգ մէզէպիսի գա .
պուլ իտէճէկին պիւրիլմիլ իտիք ,
պու տէֆա լօնորանըն Ռիւ Ռաբի .
լէ նամ զաղէթաւանտ օգոստոս .
լունա նէզարէն , միւշարիլէյ հազ .
րէթէրի շու նիլէթին իճրայէ գոյ .
մուշ իսէտէ , մէզէպիլմէտէ հէր քէ .
տին ֆիքրինի պուլանտըրը պաղը .
ուլլունտա զուգըրը մուճիպ օլմա .
մագ իլին , էօլլէ պիւր միւ հիմմ մաւ .
տէյի չիմալի գատար սէթի իլէմէք .
տէ իմիլ :

— Լունան թէպտաւանտան իքի .
էվաւ տահիլի պիւր քէն , մաւահաթ .
զըմնտա իսթանպուլ թէքք իլէ .
թաշա կիտէր , վէ տալիմա գարընը .
տան մուհիպաւանէ մէթթօլլար տ .
լըր իսէտէ , տօթունտէն պիւրիսի մէր .
գուսուն գարընըն մահէլէտէքի .
կիւղէլէր իլէ իւնիլէթ իտուպ , վէ .
պաշլըճա պիւրիսիլէ իսէ , մուհապ .
պէթ թէնճէրէսինի գայիւթմագտէ .
պուլունտալուն իսթար իտէր :

Սէրգուլ , հատէտի գալպտէն .
թահիք օլունարագ , իլինի կիւճիւ .
նիւ պրաղըլ իսթանպուլ ալտէթ .
լիլէտիքտէ , գարընը հատտէն զիյու .
տէ սիւրուր ու հիւպուր իւղըն գա .
պուլ իլէտիքտէն պաշա , էկէր քէն .
տույի սէվէր իսէ , պիւր տալի ետ .
նընտան պրըլմամաւընա տնտար տա .
իլի վէրտիկինտէն , զէվալլը մէրգու .
մէնին էլֆագ ու էթվարը ճագիպէ .
սինէ ալտանարագ , վէ հէր նէքի իւ .
թէր իսէ անինտէ իճրա իտէճէկին .
վաւ իտէրէք , պըրաղըլ չարըյա կի .
տէր , վէ գատիմ իսթանպուլագալ .
մագ նիլէթիլէ պիւր մաղաղա քիւրա .
լար , վէ քէֆիլէթի գարընըն նագլ .
իթմէք նիլէթիլէ ագալմէվինէ տէօ .
նէր : Վէ իսանէսինէ պէշ օն աւորմ .
էիւրագտէ , անալարընը արամագ իւղ .
րէ չօճալ զարընը կէօրտիքտէ , սիւ .

ալ իտէրէք , մէրգու մէնին սապագ .
լայրն քէնտուլէրինի աճ պըրագա .
րագ կիլթիլ օլտպուլուն անլար , վէ .
իլթիւրապը գալպ իւղըն , իսանէսին .
տէն իլէրի կիւրուպ , քիմնէլէրի պուլ .
մաւրգաւան պաշա , պիւր թագըմ .
պէհաւա աղըր վէ օգգաւա իսաֆիֆ .
էշէպը տալի կէօրէմէտիկինտէն ,
պաշլընա կէլէն գաղալը ֆաթք իտէր :

Օգվալլը իսէ , էմիլիլթիլտէն նա .
չի , եանընտա պուլլունան պիւր մըգ .
տար բարալը տալի հըֆը իլէսին .
նիլէթիլէ իլայինէ գարընըն վէր .
միլ իմիլ :

— Լիւրիսիսի Պիլի նամ մէշ .
հուր վէ միւթպէր զաղէթանըն ,
1861 յուլիս 18 նիւմէրօլուն հուսիս .
սինտէ , Փարիստէն եաղըլմա շու .
տիպգաթէ շայան պահար կէօրտիւ .
կիւմիւզտէն , այնիլէ թէրճիւմէ ի .
տէրիլ :

Վիւրիսիսի Պիլի մուհաթէմէյէ տա .
յիւր միւրասէլէսի . Փարիս 16 յուլիս :

« Իսլահատ Բօլնիսիտէ , մէճիւտէ .
իքի տէֆաւոր , ճիլլիլթ յիլլուր իլէ .
Վաթէրինէ Վաթիլէրին տալասընը .
տէր իսթար իթալիլիսի տուրէթտէ ,
էն զիյաւտէ զարալիպ նէվիտէն պիւր .
տալա իլէ մէշըլ պուլունտալմագ .
տէ տիւր :

« Տօլունտըրճըլը . ուղիլիլթա .
հուղըրա չըգանըրտան պիւրիսի ,
Վէրալլ Ռիֆի փաթալարընտան Պու .
լան նամ պաշ փաթա , վէ Լօլէ Գըլ .
Լիւրապիսիսիլէն մանտաթըրըն պաշ .
մարապիտի օլուն Վաթէր Շիլլիլէ նամ .
պիւր գըղ օլուպ , մէմուրինտէն միւ .
սիւ Հանթօն թարաֆընտան ալար .
զըմ իֆաւտէյի հալտէն իսիւլասէ իտէ .
րէք , շու պապտէ տէօնէն ֆըրըլտա .
ղը պէյունէ միւսարաւթ իտէրիմ :

« Վաթէր Շիլլիլէն քէնտի նագ .
լինէ կէօրէ , մէրգու մէնին կէօղէրի .
քէօր օլուպ , վէ տիւմաղընտա տալի .
պիւր նէվի իլլէթ պուլունտալին , ալ .
թըք հէքիմէրալէն իւմիտի քէսէրէք ,
Նօլի Գալ Գըլ Սալի տէնիլէն Վրա .
ուստամար պատկէրինին չիֆաւթը .
նա միւրաճաւթ իլլէտիքտէ , միւճի .
զէ իլէ չիֆա բէզիլ օլմուշուր :
Լանի , 1854 տէնէսի յուսուար պըն .
տա , Սօսսօնտա , Վէն թոմաւա պը .
Վիլ Նէօլ նամ մանտաթըրըն մարա .
պէտիլէրի իլինտէ , կիտիպ քէնտի ալ .
զու վէ նիլէթի իւղըն էօլիւր կէչիլ .
մէքտէ իքէն , մէգքիւր միւճիլէ վու .
գու պուլմուշուր :

« Պուհ համալսարան տեղադրուած պիւ-
թիւնն ոչ ճիշդարտա թէվածութեւ պու-
մագին , օրանըն Վաղնորդու անին-
տէ , քէյֆիւթի թէֆթիւ զէ թա-
ղըք իթտիւթէք իւղրէ , պաշ քիլի-
սէնին պաշ մէմուրու պուլունան
միւսիւ Վիւյարը , քէնտի թարաֆըն-
տան , վէքիլի մութադ թայյին իթ-
տիկինտէն , կէրչի ուղուն պոյլու
պիր իֆտաւէյի հալէ մալիք օլմուշ ի-
սէտէ , աղըք վէ մութաւար նէթի-
ճէսի շու սուրէթտէ պուլունմուշ
տուր :

« Ատէլ Շըվալիէն , էօյլէ պիր թէնդէլի
իլէթլէրէ տիւլար օլմուշ իքէն , էաղըզ օն պլթը
կիւն իլլիտէ քէսմիլէն քէսպի իֆազաթ իթմէսի
իւղըրիւն , թէնմիւլ իւղրէ թէֆթիւր վէ միւ-
թալա իթտիկինտէն սօնրա :

« շա-հիւթիլի անճագ Ս . Վադա-
մայր օպէտիւթէ իճրայէ կէլիլիլի պիւս ի-
թիւր իլլիթաթ իւթիլի :

« Տահա հէփսի պու գաւաւար տէ-
յիւտիր :

« Մէրգու մէ Վոէլ նամ կէնճ գը-
ղըն իւղըրիւտէ էօյլէ պիր միւճիլէ
մուգու պուլարագ , քէնտի ճէմիւ-
յէթլէրիլին շէրէֆի արթաղընտան
ճէսարէթ ալարագ , Սէն թօմաս մա-
քապիւլէրի քէնտուլէրիլին մէսուտէ
տուտ իլլէտիքտէն պաշգա , շու միւ-
ճիլէնին զիքրիլին էպէտի գըլմագ նի-
յէթիլէ , պիր մանասթըր իպիս իթ-
տիւթէք իւղրէ , Քաբա հաղըթլէ-
րիլտէն բուխասթ թալէպիլին տախի
չըգըզըրլար , վէ չօղա վարմայըպ ,
1854 սէնէսի մայիս պէշինտէ շու
բուխասթա տախի նայիլ օլուրլար :

« Վոէլ Շըվալիէ , օլ թարիխտէն
պէտէն , էլթաֆը իլահիլէյէ մաղհար
պուլլուրու գաւաւար տուր օլմու-
շըպ , հաթթա հէր վագթ Վոտու-
ճամայր իլէ միւլագաթ իւղրէ օլու-
ղունտան , էանիլիլիլի պիր սէս իլէ ,
գօնուլմագտա պուլունտու գուհտան ,
նիլէ իլճամլարա մալիքէ պուլունտու-
ղուն , քէնտուսիլին թագրիր իթտի-
կի շէյլէ տուրուտէն , օլ վագթէ գա-
ւաւար , քէնտի հիւսնի հալ վէ թէօվ-
պէթէարլըք էօլունտա րէհպէրի օլան
16 նէֆէր Տիօրէն բարապար տախի ,
գէրքիւսիւտ , էանի տղիլէրէ վէ մէ-
շայիլէրէ մախտուս պիր իթթիգատ-
տէ վէ հալտէ պուլունտու գուհ թէ-
քիւ իթմէքտէ պուլունտուրլար :

« Վոէլ Շըվալիէ , 1856 սէնէսի
տէ , քէնտի սէօլէլիլին կէօրէ , շու
քէնտիլի իլլիթմէքտէ օլուղուն հիք-
մէթ նէֆիլտէն սէսիլ իթթարթիւ
իլթիստէն , Սէն թօմաս մարապէլի
լէրիլին պաշաթըրլին թարաֆընտան
Վոթըր Տամ տը շա Վոթըր նամ մա-
նասթըր կէօնտէրիլիլի , վէ օրտա-
փաթ : միւ հիլթիլի րէտէրլէր մէրգու :

մէնին հալէրիլին թէֆթիլ իլլէտիք-
լէրիլտէ օլ գաւաւար հայրէթտէ գա-
լըրլար քի , իլլի իլահիլտէ քէմալէթի
տէրքէար պուլունտան Պուլան նամ
պաշ քէսհիլին մէրգու մէյէ տնօրէն
(տիրէթթէօր) թայլին օլունմաթ ի-
չին , Վրընպը Վաղնորդու նուն բու-
սաթընը իսթիտա իտէրլէր : Վոյէ
Պուլան իլլի իլահիլտէ Տօթթօրլըգ
քէմալէթիլին իլլիլ օլուղունտան պաշ-
գա , վագթիլլէ Սթրասպուր իլ ճէմիւ-
կէթիլին րէիսի (սիւքէրիէօր) պու-
լունմուշ , քիլիսէճէ չօգ քիթապլար
էաղմը , իօլէ քը Սաթի տէնիլէն րի-
սալէլի տէվիլէյի իհասա իտիւպ , վէ
իւշ սէնէ տախի պաշ մուհարրիլլէ-
րիլտէն պիրիսի օլմուշ օլմաղին , Վ-
տէլ կիւլի իլճամը Վէպալանիլէ մաղ-
հար պուլլուրլմուշ պիր կէնճ գըղըն
իտարէսի կիւլի պիր միւհիլմ մէմու-
րիլլէթ իլ իլթիլիտաղ ու թախսիս օլուն-
մաղէ հէր հալտէ շայան պուլունտուր :

« Իլթէ պու իքի , շիքէպէթ թա-
թընտա պուլունտանլարըն իւնս ու-
իւսիլլէթլէրի օլ վագթտան պաշլար :
Կէրչի Վոյէ Պուլան , Վոէլ իլէ իլք
կէօրիւշալիլի կիւնտէն պէրու ,
մէրգու մէ թէօվպէթէարըն , գէրքիւ-
սի միլը հալտէ պուլունտու գուհա
իլթիգատը գալիլի օլուղուն իտ-
տա իթմէքտէ պուլունտու իսէ տէ ,
տալաճըրա մուղայիլի օլարագ , ի-
քիլիլին տախի , մէրգու մէյէ Վոտ-
ուաճամին թարաֆընտան պէյան օ-
լունմագտէ տիր տէտիլլէրի իլճամ-
լարըն սահիլիլին տալ իթթիգատ-
լարը օլմայըպ , անճագ քէնտի տի-
լագը նամլըղիլլէրիլին մէրաճըրընը
իլճա իտէպիլլէք , վէ պիր թագըմ
պաթըլ վէ գօլըյ ինանըճը տալաճըրը
ալտաւարագ նիլէլէրի աօլանտըմագ
իլլին , շու զէմէ շայան թէտալիլի ի-
ճաւա ու իլթիլիտաղ իլթիլլէր տիր
տէյու իտտա իլթիլլէր տիր :

« Շիւտի պուլարըրը պիր թա-
րաֆա գալըն , պիլ կէլէլիմ , էվիլէ-
քի հիքէպէթիլլէ : Վալէթ մանաս-
թըրընը բարապարը , Վոէլին քէ-
լիլիլի հագգընտա Վոյէ Պուլան
տան պիր թագրիր իսթէրլէր , վէ
տըրգէլլընտա , իլլի օլ գաւաւար թահ-
սիլ իտէրլէր քի , Վոյէ Պուլանըն պիլ-
ղաթ թօմայտ կիտիլ , վագթու պուլան
միւճիլլէ Քաբա հաղըթլէրիլին , վէ
Սաղրէ Վիլի Նամ մէճիլլէ թագ-
տիլ իլթմէօլին գաւաւար վէրիլլէր :

« Վոյէ Պուլանըն մէմուրիլլէթի
էաղմը պուլունտան պիլթմէլիլի տի-
կէր պիր միւհիլմ մէմուրիլլէթ տա-
հա իլլիլլէ թիւնտուր , էանիլ օլ հէթ-
կէտիլլէրիլ , էիլլէ քէնտի իտարէսի
թահիլլէրիլտա Պոթըր նուն վէ Սաթի
իւշ իլթիլլէ օլունտա պիր գըլ տու :

իլի . Վոյէ թարաֆընտան իլլամէթ-
լէրէ թայլին պուլլուրլուպ , վէ բէ-
ղամպէրլըք լաթթուա տախի նայիլէ
օլուղունտան պաշգա , թապիսթըն
իտարիլլինտէ , էանի հիքմէթ նէֆիլտէն
պիր սէս իլէ , Վոէլ կիւլի , օլ գաւաւար
միւհիլմ վէ աղըր էսրարը Վէպալ-
անիլ իթթար ու իլհար իթմէյէ պաշ-
լար քի , պիւթիւն Վիլլօպանըն տիգ-
գաթը քէսալիլլէ վէ թէաճիւպաթը
աղիլլէրիլ տալլէթ իտէր : Շէյլէ
քի , Քաբա հաղըթլէրի հագգընտա
քէյլալպէրլըք իտէրլէք , շէտիտ սու-
րէթտէ պիր իլլէթ իլէ էօլէճէկին
իտպէր վիլուպ , վէ Փրանտա իթթ-
րաթորու հաղըթլէրի հագգընտա
տախի քէյլալպէրլըք իլճա պիրլէ ,
քէնտի իսթիլիտա իլլէտիլի հիք-
մէթ իլճարիլտա գուսուր իլլէտիլի
հալտէ , զապիլթանը էլլիլլէ էճէլ
գուրպան կիտիլ , էէրիլլէ իսէ պէ-
չինճի Հանրիլին նասպ օլունմա-
ղըն , պէյան իլլիլիլլինտէն , Վարի
թէ տախի Վոյէ Պուլան իլէ պէրա-
պէր թօմայտ կէօնտէրիլիլ , Սաթի
գօլէթէ թէֆթիլ վէ թէճէսիլ ու
լունտու գաւաւար պաշգա , պիլղաթ Քա-
բա հաղըթլէրիլին տախի հաղու-
րունտ չըգարագ , Վէմուրիլլէթի ի-
լահիլլէրիլ պան ու ալիքէար ի-
տէր : Վէրչի , քէնտի քէյլալպէրլը-
քիլի իթթրաթօր հաղըթլէրիլին
տախի իֆտաթ իթմէք իւղրէ Փարիս
շէհրիլին կիտէր իսէտէ , օլ պապտէ
էօլ մասարիլլին իւթթէ վէրէրէք ,
մէնպիլ մագսէտիլլէ վաթը օլունտու
օրղըն կէրու տէճիլլէ :

« Վոյէ Պուլան իքի սէնէլլէն սօնրա
թօմատան ալտէթ իթթիլիլտէ , կի-
տիլ Վոէլ Շըվալիէյի պուլուր . վէ
մէրգու մէ տախի , տալա պօշա վագթ
կէլիլլէ օլմաթըղըն , վէ հաթթա
Վոտուաճամայր թարաֆընտան քէն-
տույէ պիր իլճամվագու պուլարագ ,
Իօլէ քը քէթարաթիլլէ պէլ աճ իսթիլլէ
մէլէպէթ , մարապէտիլլէ իլլին պիր
ճէմիլլէթ թէլէքիլ , վէ պիր մանաս-
թըր իպիս օլունմաթընտ էմր ու
թէնպիլիլ օլունտու գաւաւար իսթիլ-
ղար , ճէմիլլէթի մէղպուրէ իլլին լա-
ղըմ կէլլէն գանունմալիլ տախի ,
Վոտուաճամայր պիլղաթ քէնտուսի
սէյլլէլիլ էաղըրթթըրըն , վէ շու
հիքմէթի իլճա իթմէք իլլին , քէնտի
իտտուվանտայըր պուլունտան Վիլլին
րահիլլին միւրաճատթ իթթիլլին
պէյան իլլէր , վէ մէրգու մ րահիլլի
թէրք իտէրլէք , էիլլէ էվիլլէր կիւլի
Վոյէ Պուլանը քէնտույէ իտտուվա-
նասայր իսթիլիտա իտէր :

« Պուլարալարտա Վոէլ վէ Վոյէ
Պուլան , քէնտի իլլէթլէրի օլան էէնի
Սաթիլլէրիլ թէլէքիլլէ մէլլու :

օլմագտե իբէն, Լստուածամայրոսն
հաղորդէ օլան գանուհնամէյի թաս-
տիգ իթտիրմէք իւզըն, Սպէթ մա-
նաթըրընա թէքրարէն, զայէթ իւ-
զայէ սօֆու սաւրէթտէ պիր սէյյու-
հաթ իտերէր: Վէ Պէլլիւ նամ մա-
հէլէ մուվաթէթլէրինտէ, բէք չօգ
բաբաղարըն հիւսնի ըրզասընը թա-
սիլ իլէ, Վէրսայլ Սօնէնէնէ օրիւ-
րուխտաթ վէրմէտիկի հալտէ տախի,
բէք չօգ տինտար քէսանըն քէնախէ-
րինի իգպալը ատտ իտերէք, ճէմիւ-
յէթլէրինէ տախիլ օլուպ, վէ սա-
տաքաթը քէսալիլ իւզըն, հաթթա
օլ սաաթտան տախի, չու խոյր ու-
սէվապ պինասընըն թէմէլի վաղ օ-
լունմասընտ սէպէպ օլանլար հադգ-
լարընտա րիայէթի ափգէյէ միւն-
թաղըր պուլունտուգլարը պէյանընա
մազհար պուլըրուլըր:

« Պիրտէ անինտէ, ճէմիւյէթի ճէ-
տիտէ պէյնինտէ, տարա գուլպալար
իշիթմէմիլ սուրէթտէ իճրալէր զու-
հուրէ կէլլէյէ պաշար, եանի եա-
լընըլ պիր գաշ էմալ օլմագ իշին
չունլարը պէյան իտերիլ քի, Լպէ
Պուլան պիր թագրմ շէթմանձա իւ-
լէթլէր սաղալմաղէ պաշարտաք,
ճիննէքէ թուլթուլմուշ օլան պիր
մադապետին ազընա թիւքիւրէրէք
ճիննէքին տէֆ իտեր, վէ պիր պաշ-
գա մարապետէ, քէնտինին վէ Լ-
տէլին իտարընտան պիր պիրինէ
գարըլտըրարաք իշիթտիրի, վէ
մէզպուր իտարըլըր իտէ, ճէմիւ-
յէթլէրինտէն պուլունտան մարա-
պետէր տալա զայ իթմէյիպ, հինի
հաճէթլէրտէ էոյլէ իլոմ Եէրինէ
գուլանըլմագ իւզըն, էմիրլէրի իւզ-
րէ տայիմա սագլամագտէ պուլու-
նուլըր, վէ պիր իւշիւնձիւ մարա-
պետէ, նէձասէ թաշն լափալար եափ-
ալըրը: Տահա պուլըրտան աճայիպ
սուրէթտէ իճրալէրէ իրթիքետալ ի-
տէր իտէտէ, պիր ճիւզի հիձապ վէ
րիայէթ թանըլան գալէմիլէր, օլ
խուսուսլարըն պէյանընտա, իզհարը
թէրէտաիւտ իտերէր: Վէ պէնիմ
տախի չու գատար տէլալէթլէրին
պէյանը զըմնընտա գալէմիլ թիւլէթ-
մէյէ թէնէզըլ իթտիկիլին սէպէպի
իտէ, տիկէր շէյ օլմայուպ, անձագ,
չու իճրալարըն քիմէրին մարիֆէ-
թիլէ զուհուրէ կէլլիկին տէմէ
ֆաշ իթմէք նիյէթի տիր, զիրա նիշէ
ֆէնա իպրէթլէր վարտըրքի, ֆիվայի-
տի քէմիրէյի մուճիպ օլուպ, վէ նիշէ
խուսուսլարըն պէյանէ չըգմալը իտէ,
հէմ թաղըր եէրինէ կէշէր վէ հէմ
տէ թէնպիհաթ:

« Բէլ հասըլ չու ճէմիւյէթ տ-
տէթա, իլլիք իլաճիլէ տայիր պիր
սիւտի ճէվապ մահէլլիւ օրնաղին, նի-

շէ բաբաղար, ճէմիւյէթի ճէտիտէ-
նին գալանինի իճրալընա իէ՛ սու-
րէթլէ միւգթէտիր օլապիլիպ, վէ
Լստուածամայրըն լութֆ ու ինայէ-
թինէ նէ թարիգ իլէ մազհար պուլ-
ըրապիլիլէրինէ տայիր քէսպի մա-
լիւմաթ իթմէք պապընտա, Լպէ Պու-
լանա վէ րէֆիգասը Լտէլ Շըվալիէյէ
մէքթուպար եաղմաղէ պաշարտար,
վէ հաթթա տիւնէվի սուրէթտէ
իմարըր էգմր ու էվգաթ իլլիւնի գա-
տընլար տախի, մէրգ ու մանտէն, առ-
լա իման կէթիրիլմէզ մատտէլը իւ-
զէրինէ սիւտլէրէ չըգըրըր:

« Լգ վաղթ միւրուրինտէ, մէզ-
քիւր ճէմիւյէթ պէյնինտէ, բէք ֆէ-
նա սուրէթտէ թապիաթլար վէ ուլ-
ղունտուզ հալլէր հիւքմ իթմէքտէ
պուլունտուղու, Վէրսայլ Լպիսիւ-
պուսունտ թէշէքքի, եանի, իլլա-
հաթը ճայիլ օլմայաձագ սուրէթտէ,
Լպէ Պուլան իլէ, Լտէլ Շըվալիէյէնին
էհալիճէ րըզա քէտէրլի հալլէրտէ
պուլունտուգլարը պէյան օլունուր:

« Թէշէքքի թահթընտա պուլու-
նանլար, եանի Լպէ Պուլան վէ Լ-
տէլ, Վէրսայլ իլլահաթ մէճիլիւն-
տէ, պաշգա իսուսուտա ճիւնհալը
տէյու հիւքմ օլունմայուպ, անձագ
տօլանտըրըլըք թէօհմէթիլէ էվ-
լէլէրիս իւշ սէնէ, վէ իքինճիսի իքի
սէնէ հապ օլունմագ իւզըն իլոմ
լարը կիւրէր:

« Հալ պուքքի, չու տօլանտըրը-
ճըլըլարը հիքեյէտի տախի տիգ-
գաթէ շայեան, վէ տահա զիյատէ
չուրաթը թօհաֆ տըրքի, քէնտիլէր
մէզհէպճէ պիր թարիգաթտէ պու-
լունմագտէ իբէն, տիկէր թարիգաթ-
տէ պուլունանտըրը տօլանտըրըլար
տըր:

« Լտէլին մազհար պուլըրմուշ
օլունուր չու թապիաթըն իտրիճին-
տէքի գուրէթինէ իման կէթիրլն-
լէրին իշինտէն, տիկէր պիր ճէմիւ-
յէթլէ նաղըր պուլունտան պիր բա-
հիպ, սատապա իտիլլէ թօփլամըլ օլ-
տուղու 20 պին ֆրանցը, գաճիլ սէ-
վապէ տայիր թարիգտէ գուլանմա-
լընը Լտէլտէն մէքթուպ իլլէ սիւտլ
իլլէտիկինտէ, մէրգ ու մէ թարաֆըն-
տան, օլ իսուսուտա տնձագ կէլիպ
քէնտիսիլլէ պուլունմասընտ տայիր
ճէվապ ալարըլընտան, 15 կիւն տէյին
ճէ կէլիպ մէրգ ու մէյի պուլըր, վէ
Լպէ Պուլան տախի, Լտէլին գուտ-
րէթի իլաճիյէտինէ պիր էհէմիլլէթ
վէրմէք իւզըն, մէրգ ու մէ բաբաղըն
հուլըրունտա, մէրգ ու մէյէ, օլ
պապտէ Ս. Լստուածամայր իլլէ պիր
տէֆա միւշալլէրէյէ կիրիշմէսինէ
բուխտաթ վէրիլ: Վէ Լտէլ տախի,
պիր օտայի կիրիլ, իքի տաղըր գա-

տար տուրտուգտան սօնրա, չըգ-
տըրտա, Ս. Լստուածաճինին միւ-
րալընձա, մէպլաղը մէզպուր 20 պին
ֆրանցըն, չու քէնտիլլէրինին եաբ-
տըրաձագ օլտուգլարը, վէ Լպէ Պու-
լանըն նաղըր օլաձաղը մանաթըրա
խարճ օլունմագ իլլին, էօտիւնձ օլ-
մագ շարթիլլէ քէնտիլլէրէ թէպիմ օլ-
լունմալը լաղըմ կէլլիկին պէյան, վէ
իթաաթա միւսարտաթ իթտիկի հալ-
տէ, Սուրը Լպսուն տուրտընա, վէ
մաղայիր հարէքէթտէ պուլունտու-
ղու սուրէթտէ իտէ, տէհէթլու
պէտտուտընա միւսթէհադգ պու-
լունաձաղըն պան իտեր:

« Սէրգուլ բաբաղըն կէրշի օլ
խուսուտա իշիլ իւզըն պուլուն-
մայաձաղը տէքքետար օլուր իտէ տէ,
քէնտի ճէմիւյէթինին բույի ըրզա-
սընըն թահիլի էլլէմիլլէթի տախի
աշիքետար օլմաղին, քէյֆիլլէթ ճէմիւ-
յէթլէ իիթար օլունուր, վէ ճէմիւ-
յէթլէ տախի էվլէլա շիւքհէ վէ վէս-
վէսէյէ զահիպ օլուր իտէ տէ, նի-
հայէթ քէյֆիլլէթ Լպէ պըլա թիւք-
թէմիլլէ օլունան միւսթէրէմ բէ-
տէրէ իֆատէ օլունտուգտա, բույի
ըրզա կէօսթէրտիկինտէն, պիր այ
սօնրա, Լստուածամայրըն միւրտը-
նա մէճիլլէրինին գաթան գարշը
կէլլէմէյէ ճէյնտէն, մէպլաղը մէզ-
պուլուն, Լտէլ իլլէ Լպէ Պուլանտա
թէպիմ օլունմասընա գարաթ գըլ-
նըր:

« Լպէ Պուլան պու-
հէնկիտմտէ պօշ տուրմայարաք, ճէմիւյէթի մէզ-
պուրէ բուհապանլարընըն շէվգինի
թահիլլէ իլլէմէք նիյէթիլլէ, զայէթ
տիգգաթա շայան սուրէթտէ, իլ-
համըր րէպպանիլլէր պէյանիլլէ տօլու,
վէ բէլլամպէրլէրէ մախտու թա-
պիրլէր իլլէ պիր մէքթուպ տախի
եաղար:

« Պաղը շարթլար, վէ իսուսուսիլլէ
միւլք օլտարաք պէտէլլինէ րէհին վէ-
րիլլէք շարթիլլէ, մէպլաղի մէզպուր
թէպիմ օլունտուգտա, Լպէ Պուլան
վաթի զըն շարթլարը իճրա իլլէմէ-
տիկինտէն, ճէմիւյէթի մէզքիլլէրէ տգ-
ճէտի պաթաձագ տըր տէյու Էնտի-
շէյէ կիրիֆթար օլմաղին, թէպիլլի
զըմնընտ հիմմէթ օլունմալը իլլին,
հիւքիլմէթլէ րէձա իտեր:

« Շու հաղէր տիգգաթէ շայան
օլտուգլարը հալտէ, Լտէլ իլլէ Լպէ
Պուլանըն մու հաթլմէլլի տախի տգ-
տիգգաթէ շայան տէյիլ տիր:

« Լպէ Պուլան գըտա պիլլու,
40 եաղընա եաղըն պուլունտուպ, իէհ-
ճէսինտէ պիր թէէսիր վէ պիր տի-
րայիլ միւշահէտէ օլունտուղույի
պէրապէր, հաթաղն զիյատէ պիր ս-
ֆուլըգ հիլլէթի տախի կէօրիւլ-

մեքտէտիր : Վէ ԼտէԼ Շըվալիէ իսէ
տահա ջՅ Եաշընտա օլուպ , կերչի
քէնտիսի կիւզէԼ տէյիԼ իսէտէ , սու-
րէթինտէ պիր նէվիէ Էսէրի ճինն ֆի-
քիրլը կէօրիԼմէքտէ օլուպ , վէ
բէքտէ չիրքին օլմաւրգտան գաթի-
նազար , սէօյլէյիճի իսէ հէմ մուԼ-
թատար վէ հէմտէ թէմիզ սուրէթ-
տէ պուլունմազտէ տիր :

« Զուգուրա չըգտրգլարնտա ,
հէր նէգատար Էօլիւ կիպի բէնքէրի
աթմը իսէտէ , Սուրբ Կոյս Թարա-
ֆրնտան վուգու պուլան իլհամար
իթիգաթընտա հատտէն պիրուէ գա-
վի պուլունտա , կերչի պալէտա
չիքրինի կէչտիկիմիզ , մէմուլին զա-
րի սուրէթտէ իճրայէ կէլէն ամէԼ-
լէրինի ինքեար իթմէտիքտէն պաշ-
գա , հաթթա քէնտի իթիգատարը-
նա տաիի մուվաթըգ պուլունտա ի-
սէտէ , տօլանտըրըճըրգ պահարնա
կէլտիքտէ , պիւթիւն գուլվէթլէ-
րիյէ ճէրհ իթմէյէ չալըճըրչարտըր :

« Լվօգաթ միւսիւ Լանթէ , Լ-
պէ Պուլան Թարաֆրնտան թէպրի-
յէյի զիմիլթ իտէրէք , իթիգատա
թէմիզլիյինի պէյանտէն պաշգա ,
ճիւնհա տէյու ազվ օլունտան իու-
սուպարըն տաիի , ասըր գանուհա
պիր տօլանտըրըճըրգ օլմաւրըն , վէ
մէրգուլուն շու տօլանտըրըճըրգ
տէնիլէն քլօֆիլթտէ , քէնտի շաի-
սընա մաիսուս հիչ պիր չէյ գապուԼ
իթմիշ օլմայրպ , վէ մէսլաղը մէզ
պուլունտան անճագ գարար վէրիմիշ
օլան իսուսուսա սարֆ օլունմուշ օ-
լուպ , հազգ սահիպլէրինին իսէ ,
փարալարընը ալապիլէճէքլէրինէ Էմ
նիլթի քէտմիլէլէրի պուլունտու-
ղուն տաիի իֆտտէ իթմիշ տիր :

« Լվօգաթ Լալալ տաիի , ԼտէԼ
Շըվալիէյին Թարաֆրն ԹուԹա-
րագ , մերգուլունտէն մէզէնպճէ ֆէվ
գէլտտէ իթիգատըր գալպիլէսի պու-
լունմաղին , քէնտույի ֆէվգ Էլտտէ
պիր գուտրէթ սահիպլէսի օլմուշ-
տուր տէյու գըյաս իթմէսի ճայիզ
տիր տէմիշիսէտէ , ումուլմէ ալօգաթ
օլան միւսիւ Պարպիէ , մէրգուլուն-
տէն Էն զիյատտէ զարարըր տօլանտըրը-
ճըրտտան օլտուգլարըն , պիր սու-
րէթի գալպիլէտէ պէյան , վէ տէլայիլ
իւզրէ իֆտտէ իյլէտիկիլտէն , մէրգու-
լուն գարարը իւզրէ , Վէրսայլ մահ-
քէմէսինին իլամընըն Թատիգիլէ ,
հազգլարընտա իլամօլունմուշտուր :

« Զօգ տէֆա շու (ո) իթիլէր ոյ չէքիւն-
տէր չիգիլիլ , սաթըրըրըն վէ պէնպէրին Էլ-
վէյին վէ սօտուտ գօնուլմազտէ իսէտէ , պաղը-
րըն նէ օլտուղուն ֆարց իթմէտիքլէրի մալիւմիւ-
միւզ օլմաղին , պէյան իտէրիլքի , մէզքիւր չիգիլ-
լէրի 3 սուրէթտէ , Էտաի լազըրտըր արտընտա տիր
չարտան պիր լազըրտըր կէթիլիլտիլի վաթթ , պիր
լազըրտընի տիր գաթթ օգուլունտար միւրտա օ-
լունտուղուն վաթթ , վէ պիրտէ թէրճիւմէ Էտիսու
իսթիլտէն պիր պահա պէյան օլունտուղուն վաթթ
իսթիլտէ իթէքտէյի :

ԱՅԻԾԻՔ

ԼըրուսաղէՄԼաթրիյի ինթիլտալը
պապընտա թէճէմիլի իտէն Րիդհա-
նուր ժողովուն գարարը իւզրէ գու-
րալար իսթէնիլմիշ վէ կիթմիշ , վէ
պու կէչէն սալը կիւն գուրա սան-
տըրը աշըլմազ իտի իսէ տէ , Սրբա-
ղան Պատրիարք Զայրըմըղըն Թալէ-
պի իւզրէ , Էտըրն ճիւմա կիւն Էէ-
նիտէն Րիդհանուր ժողով թէճէմիլի
իտէրէք , մէզքիւր գուրա սանտըրը-
նըն աշըլմազը զըմիլտա տալթիթ
թէզքէրլէրի տաղըլմը տըր :

Չիլիկիլիւն Զահիդուս Վարդա-
պետ , Իսահակ Վարդապետին ա-
նէճք հազգընտա նէշը իյլէտիկիյոյ-
տարարուԹիւնու ճէրհ իլին իթինճի
պիր յայտարարուԹիւն տահա չըգար-
միշ , վէ հիւսնի գապուլիլթ պուլ-
մուշտուր , վէ պու արատա պիր իթի
բարչա տահա սալմա սարան իլան-
լար վէ պահար նէշը օլունտուգ-
տան պաշգա , Էսկի ճէհալթ ու-
սուլի մէյտանէ չըգարագ , անէճիմիլ
անէճք տիր , պիլ Էօլիւրիւզ տէ ա-
նէճիմիլտէն զէրրէ գատար վազ
կէչմէյիլ տէյու իթգալար Թօրան-
մալէ պաշանմըն ար , վէ Էկէր նա-
հիս իսէ , շու իմզա վիւմէք իսուսու-
սուտա Զահիդ Սրբաղան Զայր գլա-
ղուզ օլուպ , Գուլմ Գարու Թաղա-
կան խորհուրդուլունտան տաիի Էա-
վէրլէր Թայէրն օլունմուշար , վէ
մէրամարը իճրա օլհատըրը հալտէ
(թէվաթուրէն իլիտիլմէքտէ տիր) ,
Պապը Լլիլի , վէ հաթթա Րիքեալը
Շահանէյի տաիի Թաճիլ իթտիք-
տէն պաշգա , բէք օլմաւրըր Թապ-
տիրտէ , պիւթիւն պիւթիւն պար-
լաճագլար իմիշ :

Սէճիլլէր հէր մահէլտէ , իմզա
Թօրամալէր տէօրթ Թարաֆտա , շու
պապտէ Գուլմ Գարու լուսարարը
Տէր Սուրբա Զայրըն զայրէթի մէտ-
հէ շայան տըր , չիւնքի թէրլէրտէ
պօղըլարագ կիւն կիւնտիւզ Էօ-
լունմազտէ , վէ մատամ քի Էլինտէ
Զահիդ Սրբաղանին իմզաթ վար տըր ,
իլիտէ Թապիաթիլէր րասթ կիթմէք-
տէ տիր : Զօգ Էէրլէրին քահանայ-
լարը շաչքընճա Էվիլէա իմզա վէր-
միշլէր իսէ տէ , սօնրատան շու քիւ-
լահըն ՍահմանագրուԹիւն պաշընա
կիլտիլիլ ճէկին ֆէհմ իտէրէք , իմ
զալարըն րէտմէն կէրի իսթէմիլլէր
տիր :

Նիհայէթ ՍահմանագրուԹիւն թէհ-
լէքտէ օլուպ , մուվաթաթէն Էօլտիւ-
կիւ հալտէ , ճէնալէսինին զիյնէթլի
տըլար իլէ գալըրըրաճաղը չիւք :

հէսիլ տիր . լաթին Սահմանագրու-
Թիւն իրէք պէճէյիլնէ պէնդէյիպ ,
արատա պիր ույուր , ֆէգաթ շու
ֆարգը վարարը քի Էօլմէզ :

Շու գատար միւնաղաա , իստան-
վէ նէֆտանիլթլէրին սէպէպի նէ-
տիր պիլիլմիսինիլ Զայրար . Լըրուսա-
ղէմէ պիր Լաթրիք լազըմ իմիշ Էվէ
օլ Լաթրիքտէ , Ս . Զահիդ Սիարա-
նուԹիւնուլունտան օլմալըրիմիշ , պաշ-
գա Լապիսկոպուլար Զայր վէ Լուսա-
ւորչական տէյիլլէր իմիշ . իմիշ Էմմա-
անէճի վար իմիշ . չիւնքի անէճքտէ
պիր մապարարըգ օլմուշ իմիշ . Կրօնա-
կան ժողով , օլ անէճքին պաշգա շէյ
օլտուղուն պէյան իթմիշ իսէտէ .
Էրինէ օլմաղ իմիշ , պէհէմէհայ ա-
նէճի սըգըր ԹուԹմալը իմիշ , չիւն-
քի , չիւնքի , Իսահակ վարդապետ
Պատրիարք օլմալը իրիմիշ . . . :

Քիթէճ պուրնուտա , իսկէլէ պա-
շընտա Լաճալթը պիր պապ գահ-
վէ , վէ իթթիսալիլտէ պապգալ
տիւքքէտըն սաթըրըգ օլտուգլարըն-
տան , Թալիպ օլանլարըն , Սէֆէթի
խանընտա 4 նուլթըրու օտայա պու-
յուրմալարը պէյան օլունտուր :

Չիւնքէար իսկէլէսի ճէմիլլէ-
թիւնին րէսիմիլլէրի թէքմիլ օլմուշ օլ-
մաղին , Սահմաւ քաշատա , վէ
Թապարան Րիթըրցատիրոյտէ սա-
թըրմազտէ տիր :

ՄԵՍԻՏԻԳԵԱԹ		ԼՅՈՒՄԱԼ ԵԹԵՍԻ ՅՈՒԼԻՍ 15			
ապալ	ալալ	Էն	Էն	Էն	Էն
Օսմանլը իրարը	752	170	172 30		
Ինիլիլ	"	186 10	188 30		
Փրանսը	"	150	152 10		
Իմէրիալ	"	155	155 10		
Գարպոն	"	28 30	28 35		
Գըրմիլ	"	86 30	83 30		
Պէշլէք Էար . պիւտէ	"	575	585		
Խապիլէ Թահվիլ	"	70 30	70 35		
Սէհիմ	"	70 30	70 30		
Գօնուլտէ Էսկի	"	61	61 30		

ԲԱԶԱՐ ԵԹԵՍԻ ՅՈՒԼԻՍ 17		ապալ	ալալ	Էն	Էն	Էն	Էն
Օսմանլը իրարը	752	172	173 35				
Ինիլիլ	"	170	191 30				
Փրանսը	"	151 30	152				
Իմէրիալ	"	155	155 30				
Գարպոն	"	29	29 10				
Գըրմիլ	"	87 30	88 10				
Պէշլէք Էար . պիւտէ	"	575	605				
Խապիլէ Թահվիլ	"	71	72 10				
Սէհիմ	"	71 10	73				
Գօնուլտէ Էսկի	"	62 15	63				

ՍԱԼԸ ՅՈՒԼԻՍ 18		ապալ	ալալ	Էն	Էն	Էն	Էն
Օսմանլը իրարը	752	173 30	172 30				
Ինիլիլ	"	191 30	190 30				
Փրանսը	"	152	151 10				
Իմէրիալ	"	155 30	154 30				
Գարպոն	"	29 10	29				
Գըրմիլ	"	88 10	87 35				
Պէշլէք Էար . պիւտէ	"	610	610				
Խապիլէ Թահվիլ	"	72 35	72 30				
Սէհիմ	"	73 10	73 10				
Գօնուլտէ Էսկի	"	63 10	63 10				

ՄԻՒԵԼԼԻՖԻ ՂԱԶԵԹ Ա
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ . ՓԱՆՈՍԵԱՆ
ՂԱԶԱՐԱՆ ԼՐԱՆԻ ԳՐԱՆԻՍԻՍ ԵՊԱՐԱԸ ՆԱԽԵՐՈ 17
Յ ՄԻՒԷԼԵՏԻՍԵԱՆԸ ԹԱՊԵԼԵՏԻՆՅԵ